

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

2025. február 2.
Kálmánháza, Mandabokor
Istentisztelet
Cím: Az egyetlen tartozás

(1. dia) „⁸Senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek; mert aki a másikat szereti, betöltötte a törvényt. ⁹Mert azt, hogy ne paráználkodj, ne ölj, ne lopj, ne kívánd, és minden más parancsolatot ez az ige foglalja össze: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” ¹⁰A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A szeretet tehát a törvény betöltése.” Róm 13,8-10

Szeretett Testvérek!

Immáron a 4. vasárnap, hogy az igehirdetés alapigéje a Római levélből van kijelölve. Az előző 3 vasárnapon a 12. fejezet egyes szakaszairól prédikáltunk. **(2. dia)** 12-én a Róm 12,1-5, 19-én a Róm 12,6-16, 26-án a Róm 12,17-21 részről, most a 13. fejezet közepéről. A mostani textus témája kapcsolódik a két héttel ezelőttihez, különösen is azokhoz a mondatokhoz,

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

melyekben szintén a szeretetről volt szó. Akkor is a szeretet szó volt a kulcsszavunk. Talán emlékszünk még rá **(3. dia)**:

„A szeretet ne legyen képmutató. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz, a testvérszeretemben legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteletadásban egymást megelőzők, a szolgálatkészségben fáradhatatlanok, a Lélekben buzgók: az Úrnak szolgáljatok. A reménységben örvendezetek, a nyomorúságban legyetek kitartók, az imádkozásban állhatatosak. A szentekkel vállaljatok közösséget szükségükben, gyakoroljátok a vendégszeretetet.” Róm 12,9-13. Ebben az igeszakaszban is a szeretetből indult ki minden, s mutatta be Pál apostol, hogy milyen az igazi szeretet?! Mit csinál és mit nem! Ahogy említettem a múlt alkalommal, ez az igeszakasz a keresztyén ember gyakorlati életéről szól. Milyen legyen a Krisztust követő tanítvány. A Római levél két nagy részre osztható fel **(4. dia)**:

1. A Római levél 1-11. fejezete a legfőbb keresztyén tanításokról (bűn, törvény, hit, megigazulás) szól

2. A Római levél 12-16. fejezetig az okos istentiszteletről, a Krisztusba elrejtett, odaszánt életről van szó

Ha csak néhány címet veszünk, akkor mindjárt látjuk, hogy élesen elkülönül, de szervesen összetartozik az 1-11., illetve a 12-16. fejezetig terjedő szakaszok.

- **(5. dia)** 1. fejezet: „*Isten haragja minden emberen*”, azaz az emberben lévő gonoszság, hitetlenség, a bűn jelenléte
- **(6. dia)** 2. fejezet: „*A törvény nélkül élők bűnössége*” és „*A törvény alatt élők bűnössége*”, azaz mindegy, hogy ezalatt, vagy azalatt élsz, a bűnösség letörölhetetlen
- **(7. dia)** 4. fejezet: „*Ábrahám hit által igazult meg*”, azaz nem cselekedetek által, hanem hit által lehet kedves az ember Isten előtt
- **(8. dia)** 5. fejezet: „*A megigazulás megbékélés Istennel*”, azaz Krisztusban igazulhat meg az ember, Ő tesz igazzá.

Olyan teológiai (rendszeres teológia) fogalmakat tisztáz Pál apostol, amelyek **(9. dia)**: „bűn, törvény, hit, megigazulás”.

Az elmélet után a gyakorlatról beszél Pál. Aprópénzre váltja ezeket a teológiai fogalmakat, azaz átülteti a gyakorlati teológiába. A megélt hitről beszél. A 12. fejezetben éppen ezzel az Igével nyit Pál **(10. dia)**: „¹**Az Isten irgalmára kérlek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; ²és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.**” Róm 12,1-2. Az elmélet után jön a gyakorlat!

- **(11. dia)** 12. fejezet: „*Az okos istentisztelet*”, azaz mit jelent, milyen a helyes istentisztelet egy hívő ember életében?
- **(12. dia)** 12. fejezet: „*A képmutatás nélküli szeretet*”, azaz milyen a valóságos, igazi krisztusi szeretet egy ember életében?!

- **(13. dia)** 13. fejezet: „*Minden hatalom Istentől van*”, azaz, hogy viszonyuljon a hívő ember az Isten által adott mindenkori hatalmakhoz?!
- **(14. dia)** 14. fejezet: „*Az Isten országa nem evés és ivás*”, azaz az Isten országa igazság, békesség, Szentlélekben való öröm, ezekre a dolgokra törekedjünk
- **(15. dia)** 15. fejezet: „*Az erősek hordozzák az erőtlének gyengeségeit*”, azaz a hitben erősebbek segítség a hitben gyengébbeket, mert ezzel tartozunk egymásnak, ha szeretjük egymást.

Így különül el és mégis szervesen tartozik egymáshoz ez a kettő, **(16. dia)** az Elmélet, azaz a „Rendszeres teológia”, mely a bűnről, a törvényről, a hitről és a megigazulásról szól a könyv 2/3-ban, majd a Gyakorlat, azaz a „Gyakorlati teológia”, hogy hogyan kell élnie a Krisztusban új életet kapott hívő embernek. Erről az utolsó 1/3 szól. A könyv első felében fontos teológiai fogalmakat tisztáz, a könyv utolsó harmadában a gyakorlati dolgokat tisztázza Pál.

Kijelölt igeszakaszunk azt a címet kapta **(17. dia)**: „*A törvény betöltése a szeretet*”. **(17/a dia)** Textusunk két kulcsfogalma: *ἀγάπη* (isteni szeretet) és *νόμος* (törvény).

Az *ἀγάπη* **(18. dia)**: A levél első részeiben az *ἀγάπη* Isten cselekedeteiről szólt, amely a kereszten mutatkozott meg (5,8), a szívünkbe áradt (5,5), és makacsul kitart mellettünk (8,35.39). Most azonban Pál az *ἀγάπη*-ra mint **(18/a dia)** a keresztyén tanítványság lényegére koncentrált. A 12-15. fejezetekben kitarátóan arra buzdít minket, hogy hagyjuk, hogy a szeretet igazgassa és formálja minden kapcsolatunkat. Részletesen beszél **(19. dia)** a keresztyén közösségeket átható szeretetről (12,9-16), majd az ellenségek iránti szeretetről is szól (12,17-21), a 13,8-11-ben pedig minden cselekedet lényegeként helyezi előtérbe a szeretetet. **(20. dia)** A *νόμος* jogi és teológiai fogalom. Alapjelentése: eljárás, rendelkezés, törvény. Az a norma, ami meghatározza az ember tetteit és magatartását az emberi viszonylatokban. Különbösen is vonatkozik a Tórára, a mózesi törvényre, ill. a későbbi zsidóságban a kultusz középpontját, a kegyesség, vallásosság

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

szinonimáját is jelenti. Azt mondja Pál apostol, hogy a törvény betöltésének módja a szeretet kifejezése és megélése a másik ember felé. Ezért hivatkozik arra az ószövetségi Igére, amelyre Jézus Krisztus is hivatkozik egy másik helyen (Mt 22,39), a másik legfőbb parancsolatra, a legnagyobb parancsolatra **(21. dia):** „**Szeresd felebarátodat, mint magadat.**” Róm 13,9b. Nincs ennél nagyobb parancsolat, a törvényt csak ezzel lehet igazán betölteni. Így kapcsolódik szervesen össze a νόμος és az ἀγάπη. Az ἀγάπη szót a tartozással említi együtt Pál. A görög szó **(22. dia)** ὀφείλετε (ὀφείλω) jelentése: „*tartozik valaki valakinek; köteles valamit tenni*”. A szeretet tehát tartozás, kiegyenlíthetetlen/kiegyenlíthetetlen számla, teljesíthetetlen tartozás. Én azzal tartozom a másik ember felé, hogy krisztusi szeretettel szeretem. Ez a tartozás folyamatos, „törlesztem” folyamatosan, de törleszthetetlen, mert életem végéig tartozom azzal, hogy a másikat szeretem. Ha megnézem, hogy ezt az igeverset mi előzi meg, akkor különösen is lehet érteni az összefüggéseket. Azt írja Pál egy verssel korábban, amikor a hatalomról beszél **(23.**

dia): „**Adjátok meg mindenkinek, amivel tartoztok: akinek az adóval, annak az adót, akinek a vámmal, annak a vámot, akinek a félelemmel, annak a félelmet, akinek pedig tisztelettel: a tiszteletet.**” Róm 13,7. Azt mondja Pál, adjátok meg mindenkinek azt, amivel tartoztok, az adót, a vámot, a félelmet, a tiszteletet. Ez egy tartozás, amit törleszthettek. Ezt mindenkinek adjátok meg! Majd beszél egy törleszthetetlen tartozásról, amikor azt mondja **(23/a dia):** „**Senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek...**” Róm 13,8a. Ez az igazi tartozás, a többi lehet törleszteni, de ez egy törleszthetetlen, azaz, addig, amíg ebben a földi életben élek Krisztussal, csak azzal tartozom a másik ember felé, hogy szeretem. Ezzel ne tartozzunk a másik ember felé. Sajnos azt látom, hogy az ember a másik ember felé más fajta törlesztést szeretne. Szeretné megbosszulni, szeretné revansot venni, szeretné törleszteni a rosszat. Pál azt mondja, csak azzal tartozzatok a másik ember felé, hogy szeretetitek egymást! De erre magunktól képtelenek vagyunk! Ha már a szeretet-parancsolatot említettem és

a törvényt idézi Pál, nézzük meg, mit mond a törvényről az Ige!
Azt olvassuk az Ószövetségben **(24. dia)**: „⁵**Szeresd azért az URat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből!**” V Móz 6,5 és **(24/a dia)** „**Szeresd felebarátodat, mint magadat!**” III Móz 19,18. A sorrend nagyon fontos, **(24/b dia)** V. Móz 6,5 -ből következik a III Móz 19,18. Miért fontos ez a sorrend és hogyan látható az összefüggés? Pál apostol nem véletlenül említi a törvényt, a 10 parancsolatot **(25. dia)**: „⁹**Mert azt, hogy ne paráználkodj, ne ölj, ne lopj, ne kívánd, és minden más parancsolatot ez az ige foglalja össze: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.”** Róm 13,9. A parancsolatokban is egy sorrendet és egy összefüggést láthatunk. Először is két nagy részre osztjuk a 10 parancsolatot **(26. dia)**:

1. Ne legyen más istened!
2. Ne vedd hiába Istened nevét!
3. Szenteld meg az ünnepnapot!

1. Isten ember kapcsolatára vonatkozó parancsolatok.
(26/a dia)

4. Tiszteld atyádat és anyádat!
5. Ne ölj!
6. Ne paráználkodj!
7. Ne lopj!
8. Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot!
9. Ne kívánd felebarátod házát!
10. Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

2. Ember-ember kapcsolatára vonatkozó parancsolatok.

Az első részből fog következni a másik. Ha az első kőtáblán szereplő parancsolatokat megtartom, ha az Istennel való kapcsolatomban a helyén van, akkor abból fog következni a másik kőtáblán található parancsolatok megtartása, azaz helyre áll az ember-ember közötti kapcsolatomban. Ezt az összefüggést lehet látni a 10 parancsolat fordításában is, amit mi – ahogy a kivetítőn is látható – helytelenül fordítunk és mondunk. A helyes fordítás az lenne, ami egy ok-okozati összefüggést is jelent **(27. dia)**:

„¹**Akkor mondta el Isten mindezeket az ígéket: ²Ha én, az ÚR, leszek a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földjéről, a szolgaság házából, akkor**

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

Nem lesz más istened.

Nem veszed hiába Istened nevét.

Megszenteled az ünnepnapot.

Tiszteled anyádat és apádat.

Nem ölsz.

Nem paráználkods.

Nem lopsz.

Nem teszel felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot.

Nem kívánod felebarátod házát.

Nem kívánod felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát.

Ok-okozati összefüggés van az első és az utána levő mondatok között: „Ha én leszek az Úr, a te Istened”, akkor ennek ez és ez lesz a következménye. Ezeket az összefüggéseket és következményeket az Isten – ember és ember – ember kapcsolatában is láthatjuk. A szeretet is ekképpen valósul meg. Ha Krisztus szeretetéből merítünk, akkor ebből a krisztusi szeretetből tudunk adni másoknak is. Akkor győzedelmeskedik az emberi

szeretet felett a krisztusi szeretet. Amim van, amit kaptam, azt tudom osztani. Jézus Krisztus azt mondja **(28. dia):** „²⁴„Atyám, azt akarom, hogy [...] az a szeretet, amellyel engem szeretted, bennük legyen...” Jn 17,24a.26. Jézus Krisztus a főpapi imádságában ezért könyörög, hogy olyan szeretet legyen bennünk, amellyel az Atya szerette az Ő Fiát, s ahogy Ő szeret minket. Ez a szeretet elméleti része az volt, amikor I Móz 3,15-ben Isten megígérte a Megváltót **(29. dia):** „¹⁵Ellenségeskedést támasztok közted és az asszony közt, a te utódod és az ő utódja közt: ő a fejedet tapossa, te meg a sarkát mardosod.” I Móz 3,15. Ez az „elmélet” ígéret volt. Majd a gyakorlatban úgy mutatkozott meg, amit János apostol írt a levelében **(29/a dia):** ⁹**Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltal.** ¹⁰**Ez a szeretet, és nem az, ahogy mi szeretjük Istent, hanem az, hogy ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért.** I Jn 4,9-10.

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
„Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

Az Atya szeretete kézzel fogható valóság lett Krisztusban. Ez a szeretet lehet a miénk, ha Krisztust behívjuk az életünkbe és ezzel a szeretettel szerethetjük a másikat. Természetesen hozzá kell tennünk, hogy olykor mi magunk is az óemberi természetünkkel megnehezítjük, hogy szeressük a másikat és a másik ember is olykor megnehezíti, hogy szerethető legyen. Vannak helyzetek – s talán a testvérek is megtapasztalták már ezt –, amikor valakit olyan nehéz szeretni, mert úgy viselkedik, vagy nekem nehéz szeretnem valakit valami oknál fogva, s mégis olyan nagy szeretetet tudok tanúsítani iránta. Miért van ez? Mert Krisztus el tudja végezni bennem, hogy tudjam szeretni azt a másik embert. Imádságos szívvel, kérve Őt, el tudja bennem végezni, hogy szeressem a másikat akkor is, amikor nehezen szerethető. Ez a törvény betöltése, amikor nem tudnám szeretni, de miatta, mármint Krisztus miatt mégis tudom szeretni. Ezért mondja Pál **(30. dia)**: „⁸Senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek [...] ¹⁰A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A szeretet tehát a törvény

betöltése.” Róm 13,8.10. Ezt pedig csak Krisztussal tudjuk megcselekedni. Ahhoz, hogy ez valóság legyen, vagy gyakorlat legyen az én életemben, valóságosan Krisztusra van szükségem naponként, hogy naponként tudjam szeretni a másik embert. Nem csupán azt, aki engem szeret, hanem azt is, aki engem nem szeret, gyűlöl, utál. Ez az, **(31. dia)** amikor a krisztusi szeretet győzedelmeskedik az emberi szeretet felett. **(31/a dia)** Ezzel a krisztus szeretettel szeressünk, mert ez az egyetlen tartozásunk az emberek felé!

Ámen!